

AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK CSATLAKOZÁSÁRÓL A CERL-HEZ

Mi is az a CERL?

Az Európai Kutatókönyvtárak Konzorciuma (Consortium of European Research

LIBRARIES
CONSORTIUM OF
EUROPEAN
RESEARCH
LIBRARIES

Libraries) egy olyan közös projekt, amelynek célja a nyomtatott és kéziratos kulturális örökség megőrzésének és hasznosításának támogatása.¹ A CERL-nek jelenleg 279 tagja van, 15 magyarországi egyházi könyvtár ún. „klaszterbe” tömörülve, a „single membership”-pel rendelkező OSZK vezetésével vesz részt a projektben.² 1994 óta számos munkacsoportban és szakértői rendszerben zajlik a munka.³ Évente egy közgyűlést tartanak változó helyszínnel (a következő Velencében rendezik, 2018 szeptemberében),⁴ rendszeresen tartanak szakmai szemináriumokat is.

A konzorcium méreteire jellemző, hogy a CERL Thesaurusban jelenleg 1.307.665 rekord érhető el (nyomdahelyek, szerzők és nyomdászok nevei, testületi nevek, stb.).⁵ Az 1455–1830k. nyomtatott dokumentumok online adatbázisa, a HPB (Heritage of the Printed Book Database) 2017 októbertől ingyenesen elérhető, kb. 5.000.000 rekordra indíthatunk keresést a segítségével.⁶ Könyvtárosként használhatjuk címléírás készítésénél és előhelyjegyzékként is.

A jelenlegi helyzet

Az Országos Széchényi Könyvtárban, 2018. április 23-án tartott megbeszélés eredményeként a következőkről számolhatok be. A nemzeti könyvtárat képviselő tudományos igazgató, Boka László az eddigi klaszter helyett aktívabb, nagyobb szerepvállalással és felelősséggel, valamint szavazati joggal járó „group membership”-re szeretné változtatni a magyarországi tagságot, az MTA KIK és az ELTE Könyvtára is nyitott a csatlakozásra.⁷ Fontos hangsúlyozni,

hogy az egyházi könyvtáraktól elsősorban nem anyagi hozzájárulást várnak, hanem a nálunk őrzött írott és nyomtatott muzeális dokumentumokról készült digitális rekordok egy részének felajánlását a CERL közös adatbázisa részére.

A tervek szerint létrejön egy levelezőlistával támogatott virtuális CERL-iroda Magyarországon a konzorciummal való kommunikáció és az adatszolgáltatás lebonyolítására, amelybe a tagok egy-egy munkatársat delegálnának. Az EKE vezetősége támogatta, hogy a hazai egyházi gyűjteményeket én képviseljem CERL-ügyekben. Első lépésként Ásványi Iлона munkáját folytatva felvettem a kapcsolatot a csatlakozó könyvtárakkal. A nemzetközi szervezethez csatlakozik 16 magyarországi egyházi könyvtár. A HPB adatbázis számára felajánlott rekordok száma:

Ősnyomtatvány	791
Antikva	1.433
RMK	3.742
Nyomtatványok (1600–1850)	2.632
Egyéb (1455–1850)	30.343
Összesen	38.941

A HPB adatbázis számára felajánlott rekordok száma

Megjegyzendő, hogy az intézményekből beérkezett adatok alapján sok esetben nem volt egyértelmű, hogy milyen típusú muzeális dokumentumról készült leírást kívánnak átadni. Ezért jött létre egy terjedelmes „egyéb” kategória, amelyben 1850 előtti dokumentumokat (főként nyomtatványokat) találunk. A csatlakozni kívánó intézmények és a felajánlott dokumentumok listáját június 4-én átadtam Boka Lászlónak.

Mit várhatunk a CERL-től?

A CERL világszerte hozzáférhető adatbázisában megjelenő rekordjaink generálhatnak némi érdeklődést a külföldi kutatók részéről, hiszen együtt szerepelhetünk a legnagyobb európai gyűjteményekkel (sok tízmilliós állománnyal rendelkező nemzeti-, és tartományi könyvtárak, egyetemi könyvtárak, műemlékkönyvtárak). Saját tapasztalataim szerint eddig leginkább véletlenszerűen érkeztek felkérések egyes dokumentumok (pl. botanikai kódexek, ösnyomtatványok) kutatására és/vagy digitalizálására, most lehetőségünk lesz arra, hogy nyissunk az európai kutatók felé. Ugyanakkor a magyar kutatók is meglepően aktívak: általában a 2–4. helyen (!) szerepelnek a CERL keresési statisztikájában.

Továbbá olyan forrásokhoz is hozzájuthatunk együtt, amelyekhez az egyes intézményeknek sosem volna lehetősége. A CERL számos ösztöndíjat hirdet meg évente, pl. fiatal könyvtárosok részére, szakmai tapasztalatszerzésre.

dr. Oláh Róbert

Tiszántúli Református Egyházkerület
Nagykönyvtára

¹ A szervezet honlapja: www.cerl.org

² A CERL tagok névsora: <https://bit.ly/2LI44RK>

³ A munkacsoportokra lásd: <https://bit.ly/2HHn3cA>

⁴ A szeptemberi közgyűlés programja értékes előadásokkal: <https://bit.ly/2JINTmQ>

⁵ <https://bit.ly/2MfuviV> (2018 márciusi adat.)

⁶ <https://bit.ly/2t2NYdR>

⁷ Az éves tagdíj 8.000 €/év, amit 50%–25%–25% arányban osztanak az említett intézmények.

AZ ÚJRAÁLMODOTT RÓMA

MÁTYÁS KIRÁLY EMLÉKEZETE – A GYŐRI CORVINA

(Kiállítás, könyvbemutató, dokumentumfilm-vetítés, előadások a Mátyás király – emlékéven)

2018. MÁJUS 18. GYŐRI EGYHÁZMEGYEI KINCSTÁR ÉS KÖNYVTÁR

A Győri Egyházmegye, a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár, valamint a Szent László Látogatóközpont *Az újraálmódott Róma. Mátyás király emlékezete – a Győri Corvina* címmel szervezett kiállítást, könyvbemutatót, mini-konferenciát 2018. május 18-án.

A *Mátyás király – emlékéven* kapcsolódó rendezvény *Káta Zoltán* énekmondó műtiedző lantmuzsikájával kezdődött, mintegy hangulat-teremtésként, majd *Cseh Sándor*, a Győr Egyházmegyei Vagyonkezelő Központ igazgatója, a program házigazdjaként először *Veres András* megyéspüspök urat szólította a mikrofonhoz, köszöntésre. Ezután *Csibi Krisztina*, a Magyar-ság Háza igazgatója ismertette a Mátyás király – emlékéven programjait, majd *Tolnay Imre* képzőművész nyitotta meg a Győri Corvina köré szervezett kiállítást.

A Győri Corvináról készült hasonmás kötetet és a mű magyar nyelvű fordítását tartalmazó kísérelőkötetet – *Zsupán Edina*, OSZK munkatársa munkája – *Kiss Tamás*, a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár igazgatója, valamint a kivitelező Pytheas Könyvmanufaktúra vezetője, *Kelemen Eörs* mutatta be.

„A Győri Corvinaként ismert, egykor Mátyás király híres Corvina könyvtárához tartozó kötet *Flavius Blondus* (1392-1463) munkája, aki a Vatikánban IV. Jenő pápa titkára, valamint kortársai között az ókori Róma legjobb ismerője volt. A *Roma instaurata* (Az újraálmódott Róma) latin nyelvű kódex...” Kelekezése: „A 15. század elején Itáliában egyre fontosabbá vált az ókor megismerése, mely főként a pompeji és herculaneumi ásatásoknak és azok eredményeinek volt köszönhető. Ennek hatására a pápa